

Pueblos en fiesta

Inicio

Última actualización: 3 de noviembre de 2015

Aviso: Utilizamos cookies propias y de terceros para mejorar nuestros servicios y mostrarle publicidad relacionada con sus preferencias mediante el análisis de sus hábitos de navegación. Si continúa navegando, consideramos que acepta su uso. Puede cambiar la configuración u obtener más información' aquí '.

Pueblos de Valencia

JESÚS MOYA CASADO, AUTOR DE LA PRIMERA
TRADUCCIÓ DE "EN QUIXOT DE LA MANCHA" AL VALENCIÀ.

Davant d'una aventura d'este calat, caldria pensar que l'autor serà un acadèmic, un intel·lectual de carrera, un universitari, pero res més llunt de la realitat. Jesús Moya Casado, viu en Burjassot, és un home corrent, comerciant, podríem dir que un erudit fet a sí mateix. Això sí, en moltes particularitats, en primer lloc, té una rara afició: col·lecciona versions del Quixot, posseïx molts, i al no trobar cap versió en llengua valenciana, es digué, ¿perqué? ...i mans a l'obra, en la salvetat de no ser valencià de naiximent, el qual ve a demostrar que la

Comunitat Valenciana és una terra d'acollida, i que la majoria de gent que ve ací, es queda i s'integra.

ENTREVISTA:

Pregunta.- Esta afició de coleccionar, Quixots, ¿cóm començà?

Resposta.- En l'any 1986, la meua dona, Mariàngels, em regalà una edició enciclopèdica il·lustrada pel mestre Mingote. Des de llavors no he deixat d'adquirir noves edicions.

P.- ¿Econòmicament esta afició pot costar molts diners?

R.- No, ni molts menys. La majoria d'estos llibres són de llibreries de vells, rastre i Internet. És qüestió de paciència i busca.

P.- ¿Qual seria el més curiós?

R.- Hi ha varis: Una edició suramericana plagada d'erros; atra, també suramericana que passa per ser la més menuda del món; atra edició clandestina en idioma armeni... són moltes.

P.- ¿I el més valios?

R.- Potser siga un facsímil de la primera edició que s'imprimí en Brusseles en l'any 1612.

P.- Actualment, ¿quants volums de diferents idiomes o formats componen la seua colecció?

R.- Entre totes, 130 edicions distintes.

P.- ¿Algun a banda del castellà, en idiomes espanyols?

R.- Sí, tinc edicions en vasc, català (edició de 1886) i gallec.

P.- ¿I cap en valencià?

R.- Efectivament. Ninguna en la nostra llengua. Existix una edició d'Editorial Bromera molt resumida i en edició juvenil, aixina com tinc constància d'una edició que es creïa desapareguda escrita en valencià de l'any 1785, pero que, despuix de varies gestions no he pogut conseguir que es torna-se a reeditar.

P.- ¿Fon eixa la raó que ho impulsà a mamprendre esta aventura?

R.- Aixina és. En este cas s'unien els impulsos naturals d'un coleccioniste al que li falta una peça i l'amor immens per lo valencià i lo valencianiste. En totes les traduccions d'El Quixot, no importa qui ha segut el traductor, l'importància l'adquirix l'idioma al que ha segut traduït; i això era lo que yo pretenia: dotar a l'idioma valencià d'esta traducció de tanta importància per a qualsevol llengua parlada i escrita.

P.- ¿Vosté era conscient de que açò li llevaria molt de temps?

R.- En veritat, creguí que seria un poc més senzill de lo que en realitat ha segut. Són nou anys en total d'un treball, crec, molt intens i extens. Casi cinccents peus de pàgina explicatius de moltes paraules i accions que esta obra tan complexa comporta, pero crec que el resultat ha segut molt fructífer.

P.- ¿De quina de les moltes versions que té partí per a fer la traducció?

R.- Han segut varies. Pero fonamentalment tres: al voler ser molt respectuos en l'original, he utilisat la primera edició en tots els seus erros i errates; una edició de Martín de Riquer, sense lloc a dubtes la primera autoritat mundial en l'obra cervantina i despuix una de l'acadèmic Francisco Rico.

P.- Una curiositat, per a que els llectors es facen una idea de la magnitud de la seua obra. ¿Quants folis ha necessitat, a l'hora de ficar-la en net?

R.- El llibre, quan ixca de l'imprenta, constarà de, aproximadament, 600 pagines més nou ilustracions. La documentació i paper utilisat seria impossible de calcular tal cantitat.

P.- ¿Ha contat vosté en algun colaborador?

R.- Haguera segut impossible que este treball vera la llum de les llibreries sense la colaboració absolutament inestimable de la correcció que ha efectuat l'escriptor i professor Joan Benet Rodríguez i Manzanares. Sense la seua colaboració este treball no s'haguera pogut dur a terme; es un verdader plaer el llegir El Quixot en valencià, sembla que haguera estat escrit per ad esta llengua, i això hi ha que posar-ho en l'haver de Joan Benet. Además, i açò es primícia, les ilustracions seran inèdites; s'han fet expressament per ad esta edició i han corregut a càrrec de l'il·lustrador José Miguel Alguer, Tècnic Superior d'Arts Plàstiques i Disseny Gràfic publicitari, Escola d'Arts Aplicades i Oficis Artístics de València; premiat en multitud d'exposicions. És dir, tot un lux.

P.- ¿Pensa vosté que tot este treball aplegarà a publicar-se?

R.- Estem totalment segurs de que aixina serà. Ya que, en estos moments, s'està treballant en tota la qüestió de l'edició.

P.- ¿Ha rebut vosté en este punt recolzament per part de persones o institucions?

R.- Efectivament. Contem en un nutrit grup de persones que han estat, i estan treballant encara en tot este meravellós projecte: hi ha una comissió encarregada de tots els detalls en tots els camps que comprén este treball, edició, publicitat, mecenage, presentació, impressió, etc.

P.- ¿Pensen fer una tirada ampla?

R.- L'última decisió que s'ha pres en la comissió de treball, ha segut que la primera edició de "En Quixot de la Mancha" siga de 500 eixemplars, en una bona qualitat en quant a l'impressió i la mateixa es pretén que estiga numerada baix acta notarial. Igualment, crec que es conseguirà que ixca a la venda a un preu molt assequible ya que tots els que estem participant en este treball ho fem sense cap tipo de remuneració.

.- Les últimes línies són per sancer de vosté Sr. Moya.

.- A soles mos queda dir que l'ilusió, l'amor i el carinyo per tot lo valencià i el valencianisme, aixina com l'atracció lliterària pel personage universal del nostre millor escritor, és lo que mos ha portat a treballar sense descans i en el desig de suplir la falta d'una traducció en la nostra volguda llengua valenciana. Moltes gràcies a tots.

Ací queda una aventura ingent, una faena immensa, per dos raons primordials, millor dit per dos amors, un a l'obra màxima de Cervantes i un atre a la dolça llengua valenciana.

[Volver Arriba](#)

El Quixot cavalca en valencià. Per; Joan Benet Rodríguez i Manzanares

Fa uns mesos, arribà fins a la meua porta un senyor al que no coneixia, pero que venia avalat per un bon grup d'amics, els quals tenen tot el meu crèdit. Em presentaren al senyor com Jesús Moya Casado, afegint que era el traductor de l'immortal obra de Miguel de Cervantes Saavedra, El Quixot, a la llengua valenciana segons la gramàtica de la Secció de Llengua i Lliteratura de la Real Acadèmia de Cultura Valenciana, més conegudes com les Normes del Puig, normativa que reconec com l'única vàlida per a la llengua valenciana, de la qual ademés soc professor titulat per Lo Rat Penat.

Fetes les presentacions, mentres degustàvem un café, em plantejaren el tema que els havia conduït fins a mi, puix la traducció del Quixot, necessitava una correcció ortogràfica, gramatical i d'estil. En un primer moment compreguí que era una àrdua tasca eixa correcció, puix entranyava molts reptes per a que la correcció estiguera a l'altura de l'obra de la qual m'entregaven la traducció. Pero també en eixe mateix moment compreguí que estava a punt d'integrar-me en un projecte únic i que estava cridat a ser un dels millors projectes lliteraris dels últims temps.

Aixina que la meua resposta fon evidentment, sí. I en un apretó de mans sagellem un acort que no a soles mo ha dut a realisar este gran projecte en comú, sino que eixa acció ha fet que entre Jesús i yo naixca una amistat que dia a dia creix i s'afiança molt més. Ya en el text en les meues mans, millor dit, en la pantalla del meu ordenador, em fiquí en la faena de polir la traducció, llevant d'ella tot tipo d'estrangerisme norteny i tot quant el meu criteri m'indicà que devia fer per a que el text s'adaptara perfectament a la gramàtica i ortografia de les Normes del Puig.

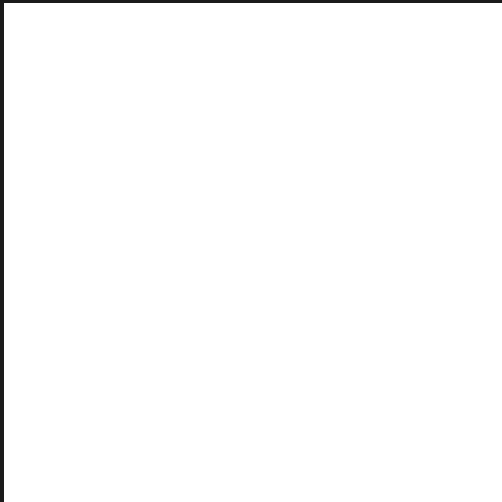
La correcció fon lenta i laboriosa, ocupant gran part del meu temps durant vora d'un any. Cada paraula, cada expressió, cada paràgraf era estudiat per a que quedara el fidel de la balança en perfecte equilibri per a conseguir una llectura fluïda i actual, sense perdre l'essència i arraïls d'un text escrit en ple sigle XVII, el qual destila fidalguia pels quatre costats expressada en unes paraules i construccions fraseològiques molt particulars i peculiars pròpies d'aquells temps.

Pero com a tot bon mamprendedor i investigador, els reptes són part del meu dia a dia, i a mida que m'introduïa més en la correcció, més content i feliç estava d'haver-la començat, i a mida que el conjunt del text anava prenent la seua forma final, em sentia complagut en mi mateix i en el producte que estava conformant-se, puix veïa que tot el temps que havia utilisat en esta correcció, estava donant un sucós fruit que a bon segur anàvem a assaborir i degustar en tot el seu esplendor, no mils, sino potser millions de persones que estaran àvides de posseir un eixemplar d'esta maravillosa edició del Quixot i delectar-se en les aventures d'este ingeniós cavaller, llegint en valencià, llengua mare d'innumerable persones en tot lo món.

Aixina mateix, com li ocorre al nostre amic Jesús Moya, tots els coleccionistes de Primeres Edicions del Quixot, estaran desijosos de poder lluir esta edició en les seues estanteries, puix darrere de més de 400 anys, per fi El Quixot cavalca en valencià per a tot lo món.

Des d'ací, les meues més sinceres gràcies per a tot l'Equip del Quixot, del qual a dia de hui soc part integrant del mateix, i molt especialment a Jesús Moya per la seua traducció.

En València a vintiset d'octubre de dos mil quinze.

[Volver Arriba](#)

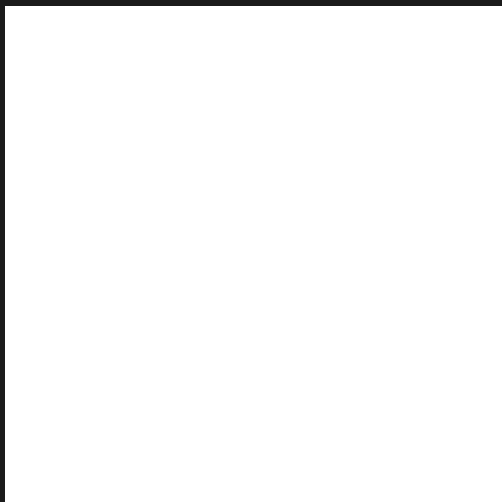
[OUTSOURCING SERVICES VALENCIA]

Radio Web Valencia

[La radio de PueblosenFiesta](#)

Playback is not supported on your device.

[Entra en Radio Web Valencia, la radio de PueblosenFiesta](#)

OUTSORCING SERVICES VALENCIA

[Volver Arriba](#)

Nuestros Blogs

¿Te gusta la cocina y te atrae la gastronomía? Entonces debes visitar nuestro blog [El Chef de Pueblos en Fiesta](#)

El Chef de Pueblos en Fiesta

Blog de Pueblos en Fiestas, este espacio nace como complemento a nuestra web www.pueblosenfiesta.es y queremos hacer de este espacio un espacio de crítica gastronómica de bares, restaurantes, hoteles, etc

Si eres amante de la naturaleza y te gusta salir al aire libre entra en el blog,

En ruta con Pueblos en Fiesta

Desde www.pueblosenfiesta.es queremos acercaros todos los rincones de nuestra geografía. Para ello contaremos con el equipo de www.pueblosenfiesta.es y la ayuda de nuestra colaboradora Lidia González. No solo queremos contaros como son las rutas, si no también las vivencias que hemos tenido en mucha de ellas